Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 28. februára 2013*

„Odvolanie — Mimozmluvná zodpovednosť Európskej únie — Zistenie nezrovnalostí vo vývozných náhradách za hovädzie a teľacie mäso určené do Jordánska — Vyšetrovanie OLAF-u — Oznámenie záverov OLAF-u vnútroštátnym orgánom — Poskytnutie záruk — Žiadosť o preplatenie s tým súvisiacich nákladov — Príčinná súvislosť — Vzájomné odvolanie — Premlčacia lehota — Začiatok plynutia“

Vo veci C-460/09 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora, podané 18. novembra 2009,

Inalca SpA – Industria Alimentari Carni, so sídlom v Castelvetre (Taliansko),

Cremonini SpA, so sídlom v Castelvetre,

v zastúpení: C. D’Andria a F. Sciaudone, avvocati,

odvolateľky,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: V. Di Bucci a P. Rossi, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia A. Borg Barthet, E. Levits, J.-J. Kasel (spravodajca) a M. Safjan,

generálny advokát: N. Jääskinen,

tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 9. februára 2012,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 18. októbra 2012,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: taliančina.

Rozsudok

1 Spoločnosti Inalca SpA – Industria Alimentari Carni (ďalej len „Inalca“) a Cremonini SpA (ďalej len „Cremonini“) sa svojím odvolaním domáhajú zrušenia uznesenia Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev zo 4. septembra 2009, Inalca a Cremonini/Komisia (T-174/06, ďalej len „napadnuté uznesenie“), zamietajúceho ich žalobu, ktorou sa domáhali náhrady škody, ktorá im bola údajne spôsobená tým, že talianskym orgánom boli oznámené závery, ktoré sa ich týkali a ktoré vyplývajú z vyšetrovania Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) uskutočneného s cieľom preskúmať zákonnosť niektorých vývozných náhrad za hovädzie mäso určené do Jordánska.

Okolnosti predchádzajúce sporu

2 V nasledujúcich bodoch sú zhrnuté okolnosti predchádzajúce sporu, ako sú uvedené v bodoch 1 až 20 napadnutého uznesenia.

3 Inalca a Cremonini patria do skupiny spoločností, ktorá pôsobí v oblasti výroby a distribúcie výrobkov určených pre reštaurácie, ako aj v oblasti reštauračných služieb.

4 Na základe vyšetrovania uskutočneného v Jordánsku vo februári a v marci 1998 v rámci režimu vývozných náhrad za poľnohospodárske výrobky koordinačná sekcia pre boj proti podvodom (UCLAF), predchodca OLAF-u, listom zo 6. júla 1998 informovala talianske orgány, že z celkového objemu 37 978 ton hovädzieho mäsa, ktoré bolo vyvezené z Európskeho spoločenstva bez akéhokoľvek colného vyhlásenia o prepustení na jordánsky trh, 2 272 ton pochádzalo z Talianska. UCLAF v tomto liste najmä vyzvala talianske orgány, aby zistili meno vývozcu a začali konanie o vymáhaní vývozných náhrad, a pokiaľ sa preukáže spoluvina, aby začali trestné stíhania.

5 Príslušný taliansky správny orgán v listoch z 15. januára 1999 oznámil spoločnostiam Inalca a Cremonini rozhodnutia o vymáhaní náhrad za sporné vývozy, proti ktorým Inalca a Cremonini podali správne žaloby, ktoré boli zamietnuté rozhodnutiami zo 7. marca 2000.

6 Dňa 16. februára 1999 talianske ministerstvo financií oznámilo príslušnému súdnemu orgánu výsledky vyšetrovania UCLAF-u a bolo začaté trestné konanie proti zákonným zástupcom spoločností Inalca a Cremonini.

7 Dňa 30. novembra 1999 Inalca a Cremonini zriadili dve poistné záruky, aby dosiahli prerušenie konania o vymáhaní dlžných súm.

8 Podnet na začatie trestného konania bol odložený 18. decembra 2002. Rozsudkom vyhláseným 16. januára 2004 Tribunale civile di Roma (Občianskoprávny súd v Ríme) konštatoval, že dôvody uvedené voči spoločnosti Inalca v rozhodnutí o vymáhaní z 15. januára 1999 boli nedôvodné a že sumu, o ktorej zaplatenie sa žiadalo, nedlhovala táto spoločnosť. Pokiaľ ide o Cremonini, rozsudkom vyhláseným 27. apríla 2005 dospel tento súd k rovnakému konštatovaniu.

9 V listoch z 22. a 23. marca 2004 sa vyhovelo návrhu spoločnosti Inalca na zrušenie rozhodnutia o vymáhaní z 15. januára 1999, ktoré sa jej týkalo, a poistná záruka zriadená touto spoločnosťou bola zrušená. V listoch z 22. a 23. decembra 2004 sa tiež vyhovelo návrhu spoločnosti Cremonini na zrušenie rozhodnutia o vymáhaní z 15. januára 1999, ktoré sa jej týkalo, a poistná záruka zriadená touto spoločnosťou bola takisto zrušená.

10 Listom z 27. januára 2005 Inalca požiadala Komisiu Európskych spoločenstiev o náhradu škody, ktorá jej bola údajne spôsobená vyšetrovaním, ktoré začala UCLAF, a tým, že UCLAF oznámila závery talianskym orgánom. Listom z 15. apríla 2005 generálny riaditeľ OLAF-u informoval spoločnosť Inalca, že tejto žiadosti o náhradu škody nemôže vyhovieť, lebo prípadné právo na náhradu škody je v každom prípade „na základe článku 46 Štatútu Súdneho dvora premlčané“.

11 Inalca a Cremonini listom z 9. marca 2006 požiadali Komisiu o náhradu spôsobenej škody, ktorá bola vyčíslená celkovo na 2 861 000 eur. Komisia na túto žiadosť vôbec neodpovedala.

12 Rozhodnutím 2006/678/ES z 3. októbra 2006 o finančnom postupe, ktorý sa má uplatňovať, pokiaľ ide o vyúčtovanie výdavkov financovaných Záručnou sekciou Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu [(EPUZF)] v určitých prípadoch nezrovnalostí zo strany prevádzkovateľov (Ú. v. EÚ L 278, s. 24), Komisia zo zoznamu vyňala oznámenia o nezrovnalostiach oznámené Talianskej republike, ktoré sa týkali vývozných náhrad za hovädzie mäso určené do Jordánska.

Žaloba pred Súdom prvého stupňa a napadnuté uznesenie

13 Inalca a Cremonini návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 27. júna 2006 podali žalobu na Súd prvého stupňa, v ktorej navrhli určiť mimozmluvnú zodpovednosť Spoločenstva a uložiť Komisii povinnosť nahradiť údajne spôsobenú škodu vyčíslenú na 2 861 000 eur, ako aj zaplatiť súvisiace kompenzačné úroky a prípadné úroky z omeškania.

14 Komisia samostatným podaním z 18. septembra 2006 vzniesla námietku neprípustnosti podľa článku 114 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa na základe toho, že uvedená žaloba je premlčaná podľa článku 46 Štatútu Súdneho dvora.

15 Súd prvého stupňa v bode 45 napadnutého uznesenia pripomenul judikatúru, na základe ktorej z článku 288 ES a článku 46 Štatútu Súdneho dvora vyplýva, že vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva a uplatnenie práva na náhradu spôsobenej škody závisia od súhrnu podmienok, a to existencie protiprávneho konania inštitúcií Spoločenstva, skutočnej škody a existencie príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a skutočnou škodou (rozsudok z 27. januára 1982, Birra Wührer a i./Rada a Komisia, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 a 5/81, Zb. s. 85, bod 9).

16 Súd prvého stupňa v bode 46 napadnutého uznesenia tiež pripomenul, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že premlčacia lehota na podanie žaloby o určenie mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva začína plynúť, ak sú splnené všetky podmienky, ktorým podlieha povinnosť nahradiť škodu, najmä ak bola škoda, ktorá sa má nahradiť, konkretizovaná [uznesenie z 18. júla 2002, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Komisia, C-136/01 P, Zb. s. I-6565, bod 30, a rozsudok z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia, C-282/05 P, Zb. s. I-2941, bod 29].

17 Súd prvého stupňa v tejto súvislosti v bode 47 napadnutého uznesenia spresnil, že ak zodpovednosť Spoločenstva vyplýva z normatívneho aktu, premlčacia lehota začína plynúť v okamihu, keď nastali škodlivé účinky tohto aktu [rozsudok Holcim (Deutschland)/Komisia, už citovaný, bod 29]. Súdny dvor dodal, že v sporoch, ktoré vyplývajú z individuálnych aktov, ako je to v prejednávanej veci, táto lehota začína plynúť až od okamihu, keď k ujme skutočne došlo [rozsudok Holcim (Deutschland)/Komisia, už citovaný, body 30 až 33].

18 Súd prvého stupňa z toho v bode 49 napadnutého uznesenia vyvodil záver, že presný okamih, keď skutočne nastali údajné škodlivé účinky vo vzťahu k spoločnostiam Inalca a Cremonini, treba stanoviť na základe preskúmania majetkovej a nemajetkovej ujmy, o ktorej náhradu tieto spoločnosti žiadajú.

19 Pokiaľ ide o majetkovú ujmu, Súd prvého stupňa v bode 51 napadnutého uznesenia v prvom rade konštatoval, že k ujme súvisiacej so zriadením poistných záruk v poisťovni došlo s určitosťou počnúc 30. novembrom 1999, keď Inalca a Cremonini uzavreli uvedené poistné zmluvy. Súd prvého stupňa však v bodoch 59 a 64 napadnutého uznesenia spresnil, že ujma vyplývajúca z výdavkov súvisiacich so zriadením poistných záruk pretrvávala a že žaloba týkajúca sa náhrady tejto ujmy bola prípustná, pokiaľ ide o zmluvy obnovené po 27. júni 2001.

20 Pokiaľ ide ďalej o výdavky vynaložené na služby právnej pomoci a právneho poradenstva, ako aj personálne výdavky v dôsledku správy predmetných spisov, Súd prvého stupňa v bodoch 71 a 73 napadnutého uznesenia konštatoval, že ujma vyplývajúca z týchto výdavkov má jednorazový charakter, a preto je žaloba o náhradu s nimi súvisiacej škody premlčaná.

21 Pokiaľ ide napokon o návrh na náhradu škody, ktorá údajne vznikla vo forme ušlého zisku z dôvodu zníženia dostupných finančných prostriedkov v dôsledku splátok poistného spojených so zriadením poistných záruk a výdavkov vynaložených na služby právnej pomoci a právneho poradenstva, ako aj personálnych výdavkov, Súd prvého stupňa v bode 74 napadnutého uznesenia rozhodol, že uvedený návrh nie je dostatočne konkrétny a treba ho zamietnuť ako neprípustný.

22 Čo sa týka nemajetkovej ujmy, Súd prvého stupňa v bode 77 napadnutého uznesenia rozhodol, že žaloba, ktorá sa jej týka, je premlčaná v rozsahu, v akom k údajnej škode došlo od momentu začatia konaní na vnútroštátnej úrovni v rokoch 1999 a 2000, teda viac ako päť rokov pred podaním žaloby. V bode 78 napadnutého uznesenia zamietol tvrdenie spoločností Inalca a Cremonini spočívajúce v tom, že táto ujma pretrvávala až do vyhlásenia rozsudku 27. apríla 2005, a v bode 79 toho istého uznesenia dodal, že Inalca a Cremonini sa v každom prípade len odvolávajú na zásah do ich obchodnej povesti, pričom o tom neposkytli nijaké informácie.

23 V bode 81 napadnutého uznesenia Súd prvého stupňa dospel k záveru, že žaloba je prípustná iba v rozsahu, v akom sa týka náhrady škody vyplývajúcej zo zaplatenia splátok poistného spojených so zriadením poistných záruk od 27. júna 2001.

24 Pokiaľ ide o vec samu, Súd prvého stupňa v bode 85 napadnutého uznesenia pripomenul, že ak nie je splnená jedna z troch podmienok vzniku zodpovednosti Spoločenstva, nároky na náhradu škody treba zamietnuť bez toho, aby bolo potrebné skúmať, či sú splnené ostatné dve podmienky.

25 Súd prvého stupňa spresnil, že súd Spoločenstva nemusí skúmať jednotlivé podmienky v stanovenom poradí, a dospel k záveru, že je vhodné v prvom rade preskúmať podmienku týkajúcu sa existencie príčinnej súvislosti.

26 V bode 90 napadnutého uznesenia Súd prvého stupňa konštatoval, že bez toho, aby bolo potrebné vyjadriť sa k otázke, či ujmu spôsobenú rozhodnutiami o vymáhaní z 15. januára 1999 možno pripísať Spoločenstvu, ujma vyplývajúca zo zriadenia poistných záruk nebola priamo spôsobená listom UCLAF-u zo 6. júla 1998.

27 Súd prvého stupňa v bode 94 napadnutého uznesenia dospel k záveru, že žalobu o náhradu škody, ktorú podali spoločnosti Inalca a Cremonini, treba v rozsahu, v akom je prípustná, zamietnuť ako zjavne bez právneho základu.

Konanie pred Súdnym dvorom

28 Dňa 18. novembra 2009 podali Inalca a Cremonini odvolanie na Súdny dvor.

29 Dňa 11. februára 2010 podala Komisia vo svojom vyjadrení k odvolaniu vzájomné odvolanie.

Návrhy účastníkov konania

30 Inalca a Cremonini navrhujú, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec na ďalšie konanie Všeobecnému súdu,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania na oboch inštanciách.

31 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

— rozhodol o vzájomnom odvolaní tak, že zruší napadnuté uznesenie v rozsahu, v akom vyhlasuje žalobu za čiastočne prípustnú, a zamietol žalobu ako neprípustnú v celom rozsahu,

— subsidiárne, aby zamietol odvolanie ako nedôvodné,

— ďalej subsidiárne, aby v prípade čiastočného zrušenia napadnutého uznesenia zamietol žalobu podanú na prvom stupni,

— v každom prípade zaviazal spoločnosti Inalca a Cremonini na náhradu trov konania na oboch inštanciách.

O odvolaniach

32 Inalca a Cremonini na podporu svojho odvolania uvádzajú sedem odvolacích dôvodov, ktoré sa týkajú najmä otázok veci samej.

33 V rámci vzájomného odvolania Komisia uvádza jediný odvolací dôvod, týkajúci sa prípustnosti pôvodnej žaloby.

34 Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnúť o hlavnom odvolaní možno len v prípade, že vzájomné odvolanie Komisie bude zamietnuté, treba v prejednávanej veci v prvom rade preskúmať toto odvolanie.

O vzájomnom odvolaní

Argumentácia účastníkov konania

35 Jediný odvolací dôvod Komisie sa zakladá na nesprávnom právnom posúdení, z ktorého údajne vychádzal Súd prvého stupňa v bodoch 46 a 47 napadnutého uznesenia vymedzením dňa, od ktorého začala plynúť premlčacia lehota pre žaloby o náhradu škody.

36 Komisia v prvom rade pripomína, že v prípade, ak zodpovednosť Spoločenstva vyplýva z normatívneho aktu a škodlivé účinky, ktoré z neho vyplývajú, nastanú vo vzťahu k jednotlivcom neskôr, Súdny dvor svojím už citovaným rozsudkom Birra Wührer a i./Rada a Komisia zaviedol osobitný režim v porovnaní s režimom stanoveným v článku 46 jeho štatútu. Hoci Komisia dodáva, že do článku 46 Štatútu Súdneho dvora bolo vnesené len jediné zmiernenie, pokiaľ ide o výpočet premlčacej lehoty vo vzťahu k poškodenému, ktorý sa neskôr dozvedel o existencii škody, ktorá mu bola spôsobená (rozsudok zo 7. novembra 1985, Adams/Komisia, 145/83, Zb. s. 3539, body 50 a 51), správne sa domnieva, že judikatúra v tejto oblasti nie je ustálená a v rámci tohto odvolania si vyžaduje objasnenie.

37 Súd prvého stupňa na jednej strane obmedzil uplatnenie osobitného režimu zavedeného už citovaným rozsudkom Birra Wührer a i./Rada a Komisia na prípady, keď zodpovednosť vyplýva z normatívneho aktu (uznesenie Súdu prvého stupňa zo 17. januára 2001, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Komisia, T-124/99, Zb. s. II-53), na druhej strane ho však rozšíril na ďalšie prípady [pozri rozsudok z 21. apríla 2005, Holcim (Deutschland)/Komisia, T-28/03, Zb. s. II-1357, bod 59, a uznesenie Súdu prvého stupňa zo 14. septembra 2005, Ehcon/Komisia, T-140/04, Zb. s. II-3287, bod 39].

38 Pokiaľ ide o Súdny dvor, ten spresnil, že uvedený osobitný režim sa uplatňuje len na prípady, keď zodpovednosť vyplýva z normatívneho aktu (rozsudok zo 17. júla 2008, Komisia/Cantina sociale di Dolianova a i., C-51/05 P, Zb. s. I-5341, bod 54), hoci v ďalších veciach okrem iného poukázal na riešenie prijaté v už citovanom rozsudku Birra Wührer a i./Rada a Komisia [uznesenie z 18. júla 2002, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Komisia, už citované, body 29 a 30; rozsudky z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia, už citovaný, body 29 a 30, ako aj z 11. júna 2009, Transports Schiocchet – Excursions /Komisia, C-335/08 P, bod 33].

39 Komisia sa domnieva, že Súdny dvor neposkytol primerané odôvodnenie, keď uplatnil osobitný režim na spory vyplývajúce z individuálnych aktov či dokonca na iné prípady, ako v prejednávanej veci, keď namietaná škoda vyplýva z listu, ktorý UCLAF adresovala vnútroštátnym orgánom.

40 Podľa Komisie takéto rozšírenie pravidla vyplývajúceho z judikatúry predstavuje nebezpečenstvo spočívajúce v tom, že dostatočne jasné ustanovenie článku 46 Štatútu Súdneho dvora úplne zbaví podstaty.

41 Komisia subsidiárne tvrdí, že Súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 47 napadnutého uznesenia rozhodol, že žaloba o náhradu škody, ktorá mu bola predložená, sa týka sporu, ktorý vyplýva z individuálnych aktov v zmysle už citovaného rozsudku z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia, hoci nešlo o individuálny akt, ktorý by vyvolával záväzné účinky vo vzťahu k jeho adresátovi. Na podporu tohto tvrdenia Komisia uvádza rozsudok z 23. novembra 1995, Nutral/Komisia (C-476/93 P, Zb. s. I-4125, bod 30), týkajúci sa analogického prípadu, z ktorého vyplýva, že listy, ktoré pošle Komisia príslušným vnútroštátnym orgánom, sú len obyčajné odporúčania alebo stanoviská bez právneho účinku.

42 Komisia sa ďalej subsidiárne domnieva, že Súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, keď svojvoľne zmenil kritériá uplatnené v už citovanom rozsudku z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia. Hoci možno pripustiť, že ide o spor vyplývajúci z individuálneho aktu, Súd prvého stupňa totiž v bodoch 46 a 47 napadnutého uznesenia údajne nesprávne rozhodol, že premlčacia lehota začala plynúť až v okamihu, keď k ujme skutočne došlo, namiesto toho, aby ako začiatok plynutia premlčacej lehoty určil deň, keď došlo ku skutočnosti zakladajúcej nárok na náhradu škody, či dokonca deň, keď sa Inalca a Cremonini o tejto skutočnosti dozvedeli.

43 Inalca a Cremonini tvrdia, že judikatúra Súdneho dvora je v danej oblasti jasná a nesúhlasia s výkladom citovaných rozsudkov, ktorý Komisia podala v rámci svojho vzájomného odvolania. Inalca a Cremonini však pripomínajú, že riešenie, ktoré prijal Súd prvého stupňa, je napadnuteľné z dôvodov, ktoré širšie rozviedli v rámci prvého odvolacieho dôvodu uvedeného v hlavnom odvolaní.

Posúdenie Súdnym dvorom

44 Na to, aby bolo možné rozhodnúť o vzájomnom odvolaní Komisie, je potrebné preskúmať, či Súd prvého stupňa pri uplatnení pravidiel týkajúcich sa premlčania žalôb v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti na predmetný prípad vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia.

45 V prvom rade treba konštatovať, že podľa článku 46 Štatútu Súdneho dvora sa žaloby proti Európskej únii v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti premlčujú po uplynutí piatich rokov od udalosti, ktorá ich vyvolala.

46 Ako pripomenul Súd prvého stupňa v bodoch 45 a 84 napadnutého uznesenia, čo Komisia v tejto súvislosti nespochybňuje, vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva a nárok na náhradu spôsobenej škody sú podmienené splnením kumulatívnych podmienok, a to protiprávnosťou konania vytýkaného inštitúciám, existenciou škody a existenciou príčinnej súvislosti medzi týmto konaním a uvádzanou škodou (pozri najmä rozsudky Birra Wührer a i./Rada a Komisia, už citovaný, bod 9; z 29. septembra 1982, Oleifici Mediterranei/CEE, 26/81, Zb. s. 3057, bod 16; z 9. septembra 2008, FIAMM a i./Rada a Komisia, C-120/06 P a C-121/06 P, Zb. s. I-6513, bod 106, ako aj z 18. marca 2010, Trubowest Handel a Makarov/Rada a Komisia, C-419/08 P, Zb. s. I-2259, bod 40).

47 V bode 46 napadnutého rozhodnutia Súd prvého stupňa uviedol, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že premlčacia lehota žaloby o určenie mimozmluvnej zodpovednosti začína plynúť, ak sú splnené všetky podmienky, ktorým podlieha povinnosť náhrady škody, najmä ak bola škoda, ktorá sa má nahradiť, konkretizovaná [rozsudky Birra Wührer a i./Rada a Komisia, už citovaný; z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia, už citovaný, bod 29; Komisia/Cantina sociale di Dolianova a i., už citovaný, bod 54, ako aj z 8. novembra 2012, Evropaïki Dynamiki/Komisia, C-469/11 P, bod 34].

48 Súd prvého stupňa ďalej s poukázaním na ustálenú judikatúru Súdneho dvora v bode 47 napadnutého uznesenia pripomenul, že v prípade, keď zodpovednosť Spoločenstva vyplýva z normatívneho aktu, premlčacia lehota začína plynúť vtedy, keď nastanú škodlivé účinky tohto aktu [rozsudky Birra Wührer a i./Rada a Komisia, už citovaný, bod 10, ako aj z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia, už citovaný, bod 29], a takisto, že v prípade sporov vyplývajúcich z individuálnych aktov začína premlčacia lehota plynúť vtedy, keď bola škoda skutočne spôsobená [pozri už citované rozsudky z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia, bod 30; Transports Schiocchet – Excursions/Komisia, bod 33, ako aj Evropaïki Dynamiki/Komisia, bod 38].

49 Práve na základe týchto zásad Súd prvého stupňa určil ako začiatok plynutia premlčacej lehoty okamih, keď nastali škodlivé účinky, na ktoré sa odvolávajú Inalca a Cremonini.

50 V tejto súvislosti Komisia predovšetkým tvrdí, že judikatúra nie je jednotná a že je potrebné objasnenie zo strany Súdneho dvora.

51 Za predpokladu, že by takéto tvrdenie bolo v rámci tohto odvolania prípustné, hoci priamo nespochybňuje konkrétny bod napadnutého uznesenia, stačí konštatovať, že už citované uznesenie zo 17. januára 2001, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Komisia, na ktoré sa Komisia odvoláva na podporu svojej argumentácie, bolo preskúmané Súdnym dvorom. Súdny dvor totiž rozhodol, že Súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, keď začiatok plynutia premlčacej lehoty určil podľa toho, kedy došlo k udalosti, ktorá spôsobila škodu (uznesenie z 18. júla 2002, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Komisia, už citované, bod 34).

52 Rozhodujúcim kritériom na určenie začiatku plynutia premlčacej lehoty, na rozdiel od toho čo tvrdí Komisia, preto nie je okamih, keď došlo k udalosti spôsobujúcej škodu, lebo žalobcovi sa nesmie zabrániť, aby ako začiatok plynutia lehoty uplatnil neskorší deň, než je deň vzniku škodlivých účinkov vyplývajúcich z tejto udalosti (rozsudok Birra Wührer a i./Rada a Komisia, už citovaný, bod 11).

53 Navyše treba uviesť, že keď Komisia poukázala na už citovaný rozsudok Komisia/Cantina sociale di Dolianova a i. s tvrdením, že režim zavedený už citovaným rozsudkom Birra Wührer a i./Rada a Komisia sa neuplatňuje na prípad, keď zodpovednosť vyplýva z normatívneho aktu, uviedla nesprávny výklad tohto rozsudku.

54 Predmetný spor v uvedenej veci totiž vznikol na základe normatívneho aktu Komisie, a preto Súdny dvor nemusel postupovať podľa prípadov mimozmluvnej zodpovednosti v sporoch vyplývajúcich z individuálnych aktov. Na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, z už citovaného rozsudku Komisia/Cantina sociale di Dolianova a i. nevyplýva, že Súdny dvor vylúčil uplatnenie judikatúry vyplývajúcej z už citovaného rozsudku Birra Wührer a i./Rada a Komisia, ak zodpovednosť Spoločenstva vznikla na základe individuálneho aktu.

55 Súdny dvor nedávno ešte potvrdil, že v prípade sporov vyplývajúcich z individuálnych aktov začína premlčacia lehota plynúť v okamihu, keď vzniknú škodlivé účinky rozhodnutia voči osobám, ktorých sa týka (pozri v tomto zmysle rozsudok Evropaïki Dynamiki/Komisia, už citovaný, bod 38).

56 Pokiaľ ide o tvrdenie uvedené Komisiou subsidiárne, ktoré sa zakladá na už citovanom rozsudku Nutral/Komisia, z ktorého vyplýva, že list adresovaný vnútroštátnym orgánom nie je individuálnym aktom vyvolávajúcim záväzné účinky voči spoločnostiam Inalca a Cremonini, treba konštatovať, že tento rozsudok skúma podmienky prípustnosti žalôb o neplatnosť a že výklad právnej kvalifikácie napadnuteľného aktu nemožno uplatniť v súvislosti s určením začiatku plynutia premlčacej lehoty v prípade žaloby o určenie mimozmluvnej zodpovednosti.

57 V rámci určenia začiatku plynutia premlčacej lehoty v tomto spore preto nie je podstatné, či list adresovaný vnútroštátnym orgánom môže vyvolávať také záväzné právne účinky, že sa značne zmení postavenie spoločností Inalca a Cremonini.

58 V každom prípade vzhľadom na skutočnosť, že z bodu 49 tohto rozsudku vyplýva, že Súd prvého stupňa nevychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že premlčacia lehota začína plynúť od okamihu, keď skutočne nastali škodlivé účinky namietané spoločnosťami Inalca a Cremonini, nie je rozhodujúce, či ide o normatívny alebo individuálny akt.

59 Pokiaľ ide o tvrdenie Komisie uvedené subsidiárnejšie, podľa ktorého mal Súd prvého stupňa ako začiatok plynutia premlčacej lehoty určiť deň, keď došlo k udalosti spôsobujúcej ujmu, treba uviesť, že Súd prvého stupňa vôbec nevychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 49 napadnutého uznesenia rozhodol, že je potrebné určiť presný okamih, keď voči spoločnostiam Inalca a Cremonini skutočne nastali namietané škodlivé účinky tohto listu.

60 Na rozdiel od toho, čo tvrdila Komisia, totiž premlčacia lehota nezačína plynúť odo dňa, keď došlo k udalosti spôsobujúcej ujmu, ale od okamihu, keď sporné rozhodnutie začalo vyvolávať škodlivé účinky voči osobám, ktorých sa týka, t. j. v okamihu, keď bola uvedeným osobám skutočne spôsobená škoda [pozri rozsudok z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia, už citovaný, bod 30].

61 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že vzájomné odvolanie podané Komisiou treba zamietnuť ako nedôvodné.

O hlavnom odvolaní

O prvom odvolacom dôvode

– Argumentácia účastníkov konania

62 Prvý odvolací dôvod vznesený spoločnosťami Inalca a Cremonini sa zakladá na rozporoch v odôvodnení napadnutého uznesenia a na porušení judikatúry Spoločenstva, pretože Súd prvého stupňa v bode 55 napadnutého uznesenia nezohľadnil rozhodnutie 2006/678, hoci do prijatia tohto rozhodnutia stav právnej neistoty, v ktorej sa tieto spoločnosti nachádzali, pokiaľ ide o existenciu a výšku vzniknutej škody, dennodenne pretrvával a definitívne sa skončil až v priebehu roka 2006.

63 Inalca a Cremonini tiež tvrdia, že Súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, keď sa v tom istom bode 55 napadnutého uznesenia opieral o už citované uznesenie zo 17. januára 2001, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Komisia, aby dospel k záveru o zámene medzi procesnou náležitosťou týkajúcou sa začiatku plynutia premlčacej lehoty a konštatovaním existencie podmienok zodpovednosti. Na rozdiel od udalosti prijatej v tomto uznesení na účely určenia začiatku plynutia uvedenej lehoty, rozhodnutie 2006/678 nenarušilo ich samotnú osobnú sféru.

64 Komisia s poukázaním na už citovaný rozsudok 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia, pripomína, že na začatie plynutia premlčacej lehoty nie je rozhodujúce, či bolo protiprávne konanie Únie konštatované súdnym rozhodnutím alebo bolo uznané subjektom, ktorý škodu údajne spôsobil.

– Posúdenie Súdnym dvorom

65 Treba uviesť, že v bode 53 napadnutého uznesenia Súd prvého stupňa pripomenul judikatúru, podľa ktorej premlčacia lehota začína plynúť až od okamihu, keď skutočne vznikla peňažná škoda, a to, pokiaľ ide osobitne o prípad zriadenia bankových záruk, v okamihu, keď vznikli výdavky súvisiace so zriadením takýchto záruk.

66 Súd prvého stupňa v bode 54 tohto uznesenia konštatoval, že výdavky súvisiace s týmito dvoma poistkami vznikli odo dňa, keď boli tieto zmluvy uzavreté, a to 30. novembra 1999, pričom prvá ročná splátka bola splatná k tomu istému dátumu.

67 Na základe toho Súd prvého stupňa neprijal tvrdenie spoločností Inalca a Cremonini, podľa ktorého škodlivé účinky s určitosťou nastali až v okamihu prijatia rozhodnutia 2006/678, ktorým Komisia konštatovala, že dotknuté vývozné náhrady im neboli vyplatené neoprávnene.

68 Súd prvého stupňa dodal, že skutočnosť, že Inalca a Cremonini pred prijatím rozhodnutia 2006/678 tvrdili, že ešte nedisponujú všetkými dôkazmi, ktoré by im z právneho hľadiska umožnili dostatočne preukázať zodpovednosť Spoločenstva v rámci súdneho konania, nie je relevantná, inak by mohlo dôjsť k zámene medzi procesnou náležitosťou týkajúcou sa začiatku plynutia premlčacej lehoty a konštatovaním existencie vecných podmienok potrebných na vznik uvedenej zodpovednosti.

69 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že tvrdenie spoločností Inalca a Cremonini, ktorým Súdu prvého stupňa vytýkajú, že nezohľadnil rozhodnutie 2006/678, treba vyhlásiť za nedôvodné.

70 Pokiaľ ide o údajné skreslenie už citovaného uznesenia zo 17. januára 2001, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Komisia, o ktoré sa opieral Súd prvého stupňa, stačí uviesť, že Súdny dvor rozhodol, že skutočnosť, aby poškodený presne a detailne poznal skutočnosti, sa nenachádza medzi podmienkami, ktoré musia byť splnené na začatie plynutia premlčacej lehoty (uznesenie z 18. júla 2002, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Komisia, už citované, bod 31, a rozsudok Evropaïki Dynamiki/Komisia, už citovaný, bod 37). Subjektívne posúdenie existencie škody poškodeným nemožno zohľadniť pri určení začiatku plynutia premlčacej lehoty v prípade žaloby o určenie mimozmluvnej zodpovednosti Únie (rozsudky Komisia/Cantina sociale di Dolianova a i., už citovaný, bod 61, ako aj Evropaïki Dynamiki/Komisia, už citovaný, bod 37).

71 Okrem toho, keďže bolo rozhodnuté, že pre začiatok plynutia premlčacej lehoty nie je rozhodujúce, že protiprávne konanie Spoločenstva bolo konštatované súdnym rozhodnutím [rozsudok z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia, už citovaný, bod 31], na určenie začiatku plynutia premlčacej lehoty nemá vplyv ani skutočnosť, že samotná inštitúcia uzná, že sa dopustila protiprávneho konania.

72 V dôsledku toho treba tvrdenie týkajúce sa údajného skreslenia už citovaného uznesenia zo 17. januára 2001, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Komisia, takisto zamietnuť ako nedôvodné.

73 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že prvý odvolací dôvod treba zamietnuť ako nedôvodný.

O druhom odvolacom dôvode

– Argumentácia účastníkov konania

74 Druhý odvolací dôvod vznesený spoločnosťami Inalca a Cremonini sa zakladá na rozpornom a nelogickom odôvodnení napadnutého uznesenia, ako aj na porušení judikatúry Spoločenstva týkajúcej sa premlčania žaloby v súvislosti s výdavkami na služby právnej pomoci a právneho poradenstva a personálnymi výdavkami.

75 Inalca a Cremonini Súdu prvého stupňa vytýkajú, že porušil všeobecnú zásadu týkajúcu sa pretrvávajúcej škody, uvedenej v bodoch 56 a 57 napadnutého uznesenia, keď v bodoch 71 a 72 tohto uznesenia konštatoval, že predmetné škody nemali takýto pretrvávajúci charakter. Odôvodnenie Súdu prvého stupňa je rozporuplné, pretože samotný súd priznáva, že predmetné škody v čase začatia daných konaní nebolo možné vyčísliť. Inalca a Cremonini odkazujú na judikatúru Súdu prvého stupňa týkajúcu sa určenia výšky trov konania, ktorá stanovuje výšku týchto trov konania podľa počtu odpracovaných hodín a uznáva jednorazový charakter poskytovania služieb právneho poradenstva.

76 Podľa Komisie je druhý odvolací dôvod nedôvodný. Po prvé Inalca a Cremonini si definitívne vyčíslenie výšky namietanej škody zamieňajú s posúdením jej pretrvávajúceho charakteru. Po druhé odkaz na judikatúru týkajúcu sa určenia výšky trov konania nie je relevantný.

– Posúdenie Súdnym dvorom

77 Pokiaľ ide o pretrvávajúce škody, Súd prvého stupňa v bode 56 napadnutého uznesenia pripomenul, že ak škody neboli spôsobené jednorazovo, ale pokračovali počas určitého obdobia, nárok na náhradu škody sa týka po sebe nasledujúcich období.

78 V bode 71 napadnutého uznesenia Súd prvého stupňa rozhodol, že v prejednávanom prípade mali škody, ktoré spočívali vo výdavkoch vynaložených na služby právnej pomoci a právneho poradenstva, ako aj v prípadných personálnych výdavkoch, jednorazový charakter, pretože k nim skutočne došlo v deň začatia jednotlivých daných vnútroštátnych konaní.

79 Súd prvého stupňa v bode 72 napadnutého uznesenia dodal, že aj keby namietané škody nebolo možné definitívne vyčísliť v čase začatia vnútroštátnych konaní, tieto škody s určitosťou vyplývajú zo začatia týchto konaní.

80 Na rozdiel od tvrdení spoločností Inalca a Cremonini sa pritom škoda považuje za pretrvávajúcu z dôvodu, že jej výška rástla úmerne k počtu uplynutých dní [rozsudok z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia, už citovaný, bod 35].

81 Súd prvého stupňa preto bez akýchkoľvek rozporov v odôvodnení rozhodol, že namietané škody, ktoré spočívali vo výdavkoch vynaložených na služby právnej pomoci a právneho poradenstva, ako aj v personálnych výdavkoch, ktoré boli spôsobené správou predmetných spisov, nemali charakter pretrvávajúcej škody. Treba totiž konštatovať, že hoci predmetné škody v čase začatia jednotlivých vnútroštátnych konaní ešte nebolo možné definitívne vyčísliť, ich výška nerástla úmerne k počtu uplynutých dní, ale z dôvodu začatia konaní na rôznych súdnych inštanciách.

82 Za týchto okolností treba zamietnuť aj odkaz spoločností Inalca a Cremonini na judikatúru uplatniteľnú v oblasti určovania výšky trov konania. Samotná skutočnosť, že výška trov konania sa stanovuje podľa počtu odpracovaných hodín, nemôže mať vplyv na povahu škody spočívajúcej v poskytnutí služieb právneho poradenstva.

83 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že druhý odvolací dôvod treba zamietnuť ako nedôvodný.

O treťom odvolacom dôvode

– Argumentácia účastníkov konania

84 Tretí odvolací dôvod vznesený spoločnosťami Inalca a Cremonini sa zakladá na skreslení uvedených tvrdení a porušení článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o návrh na náhradu škody vzniknutej vo forme ušlého zisku.

85 Inalca a Cremonini tvrdia, že Súd prvého stupňa v bode 74 napadnutého uznesenia nesprávne dospel k záveru o nedostatočnom spresnení v súvislosti s návrhom na náhradu škody vzniknutej vo forme ušlého zisku z dôvodu zníženia ich dostupných finančných prostriedkov v dôsledku splátok poistného spojených so zriadením poistných záruk a výdavkov vynaložených na služby právnej pomoci a právneho poradenstva, ako aj personálnych výdavkov.

86 Inalca a Cremonini pripomínajú tvrdenia, ktoré uviedli vo svojej žalobe podanej na prvom stupni, pričom uvádzajú, že nepoukazovali všeobecne len na to, že ušlé sumy mohli byť použité na účasť na verejných obstarávaniach, ktoré si vyžadujú zaplatenie zálohy, ale že Súdu prvého stupňa poskytli rôzne dôkazy. Opierajú sa o judikatúru, podľa ktorej súd môže rozhodnúť na základe predpokladov založených na štatistických údajoch, ak je pre žalobcu ťažké, či dokonca nemožné presne vyčísliť škodu, ktorá mu bola údajne spôsobená (rozsudok z 27. januára 2000, Mulder a i./Rada a Komisia, C-104/89 a C-37/90, Zb. s. I-203, body 63 až 65).

87 Komisia tvrdí, že tretí odvolací dôvod je nedôvodný. Inalca a Cremonini totiž nespresnili, z ktorých výberových konaní boli vylúčené a akým spôsobom zmluvy o záruke zapríčinili ich vylúčenie z verejného obstarávania. Navyše odkaz na už citovaný rozsudok Mulder a i./Rada a Komisia nie je relevantný.

– Posúdenie Súdnym dvorom

88 Treba pripomenúť, že Súd prvého stupňa v bode 74 napadnutého uznesenia skúmal návrh na náhradu škody údajne vzniknutej vo forme ušlého zisku z dôvodu zníženia dostupných finančných prostriedkov v dôsledku splátok poistného spojených so zriadením poistných záruk a výdavkov vynaložených na služby právnej pomoci a právneho poradenstva, ako aj personálnych výdavkov. Keďže Inalca a Cremonini len vo všeobecnosti tvrdili, že takéto ušlé sumy mohli byť použité na účasť na verejných obstarávaniach, ktoré si vyžadujú zaplatenie zálohy, Súd prvého stupňa dospel k záveru o abstraktnej povahe návrhu a zamietol ho ako neprípustný na základe článku 44 ods. 1 písm. c) svojho rokovacieho poriadku.

89 Vzhľadom na skutočnosť, že z tohto odvolacieho dôvodu vyplýva, že ide len o preformulovanie tvrdení, ktoré boli prednesené na prvom stupni v súvislosti so škodou údajne vzniknutou vo forme ušlého zisku, treba konštatovať, že Inalca a Cremonini v skutočnosti spochybňujú posúdenie Súdu prvého stupňa, ktoré v tejto súvislosti urobil.

90 Z ustálenej judikatúry pritom vyplýva, že len Súd prvého stupňa má právomoc jednak konštatovať skutkové okolnosti, okrem prípadu, ak by vecná nepresnosť jeho konštatovaní vyplývala zo spisového materiálu, ktorý mu bol predložený, a jednak tieto skutkové okolnosti posúdiť. Posúdenie skutkového stavu, s výnimkou prípadu skreslenia dôkazných prostriedkov, ktoré mu boli predložené, teda nie je právnou otázkou, ktorá by sama osebe podliehala preskúmaniu Súdnym dvorom (pozri najmä rozsudok z 3. mája 2012, Legris Industries/Komisia, C-289/11 P, bod 51 a citovanú judikatúru).

91 V prejednávanom prípade Inalca a Cremonini nezakladajú svoje tvrdenia ani na vecnej nesprávnosti konštatovaní skutkových okolností Súdom prvého stupňa, ani na skreslení dôkazov, ktoré mu boli predložené. Spochybňujú však samotné posúdenie Súdu prvého stupňa týkajúce sa dôkazov a tvrdení, keď rozhodol, že návrh na náhradu namietanej škody vzniknutej vo forme ušlého zisku nie je dostatočne presný.

92 V tejto súvislosti už citovaný rozsudok Mulder a i. Rada a Komisia, na ktorý poukázali Inalca a Cremonini, nie je relevantný, pretože citované body vôbec neodkazujú na povinnosť žalobcov v súlade s článkom 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa spresniť konkrétny rozsah škody a vyčísliť výšku požadovanej náhrady, ale týkajú sa zásad, ktoré upravujú spôsob výpočtu ušlého zisku, konkrétnejšie prípady, ak ide o hypotetické a alternatívne príjmy.

93 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že tretí odvolací dôvod treba zamietnuť ako sčasti neprípustný a sčasti nedôvodný.

O piatom odvolacom dôvode

– Argumentácia účastníkov konania

94 Piaty odvolací dôvod vznesený spoločnosťami Inalca a Cremonini sa zakladá na porušení článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa, na porušení judikatúry týkajúcej sa nemajetkovej ujmy a na zjavne nelogickom odôvodnení.

95 Inalca a Cremonini tvrdia, že Súd prvého stupňa v bode 79 napadnutého uznesenia nesprávne rozhodol, že návrh na náhradu nemajetkovej ujmy je nedostatočne presný. Na jednej strane totiž návrh obsahoval všetky potrebné dôkazy. Na druhej strane vzhľadom na povahu nemajetkovej ujmy, ktorú nie je možné s presnosťou vyčísliť, Inalca a Cremonini očakávali v tejto súvislosti spravodlivé posúdenie Súdu prvého stupňa. Súd prvého stupňa tým, že tento návrh zamietol, porušil judikatúru uplatniteľnú v tejto oblasti (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. decembra 1998, Embassy Limousines & Services/Parlament, T-203/96, Zb. s. II-4239, bod 108).

96 Navyše odkaz v bode 79 napadnutého uznesenia na judikatúru citovanú v jeho bode 69 je ďalším nesprávnym právnym posúdením. Zásady vyplývajúce z týchto vecí, ktoré sa týkajú majetkových škôd, totiž nemožno uplatniť na prejednávanú vec, ktorá sa týka výlučne náhrady nemajetkovej ujmy.

97 Komisia pripomína, že návrh na náhradu nemajetkovej ujmy nebol vyhlásený za neprípustný len z dôvodu premlčania, ale aj preto, lebo nespĺňal požiadavky uvedené v článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa. Z toho dôvodu piaty odvolací dôvod nemôže byť dôvodný.

– Posúdenie Súdnym dvorom

98 Treba pripomenúť, že čo sa týka nemajetkovej ujmy vo forme zásahu do dobrej obchodnej povesti spoločností Inalca a Cremonini z dôvodu správnych, občianskoprávnych a trestných konaní, ktoré sa ich týkali, Súd prvého stupňa v bode 77 napadnutého uznesenia konštatoval, že táto ujma bola spôsobená začatím týchto konaní v rokoch 1999 a 2000 a že v dôsledku toho je žaloba o jej náhradu premlčaná.

99 Na základe toho Súd prvého stupňa zamietol tvrdenie spoločností Inalca a Cremonini spočívajúce v tom, že táto ujma údajne pretrvávala až do vyhlásenia rozsudku Tribunale civile di Roma v roku 2005. Spresnil, že namietaná nemajetková ujma, aj za predpokladu, že by pretrvávala do uvedeného dátumu, skutočne vznikla podaním žalôb voči spoločnostiam Inalca a Cremonini a ich riadeniu v uvedených konaniach v rokoch 1999 a 2000. Súd prvého stupňa s poukázaním na charakteristiky, ktoré musí určitá ujma spĺňať na to, aby ju bolo možné kvalifikovať ako „pretrvávajúcu škodu“, vyplývajúce z bodov 56 a 57 napadnutého uznesenia, rozhodol, že namietanú nemajetkovú ujmu nemožno kvalifikovať ako takúto škodu.

100 Súd prvého stupňa v bode 79 napadnutého uznesenia dodal, že „navyše a v každom prípade… návrh na náhradu nemajetkovej ujmy nie je náležite dostatočne presný a v každom prípade musí byť vyhlásený za neprípustný na základe článku 44 ods. 1 písm. c)… [jeho] rokovacieho poriadku“.

101 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že zamietnutie návrhu na náhradu namietanej nemajetkovej ujmy Súdom prvého stupňa sa zakladá na dvoch odlišných dôvodoch.

102 Pokiaľ ide o druhý dôvod spochybnený v rámci piateho odvolacieho dôvodu, týkajúci sa abstraktného charakteru žaloby, Súd prvého stupňa správne a bez porušenia judikatúry pripomenul, že žaloba musí obsahovať skutočnosti umožňujúce zistiť namietanú ujmu a spresniť jej povahu a rozsah.

103 V tejto súvislosti tvrdenie spoločností Inalca a Cremonini spočívajúce v tom, že minimálne požiadavky požadované v rámci žaloby v súlade s článkom 44 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa možno uplatniť na majetkové ujmy, a teda sa neuplatňujú v prípade nemajetkovej ujmy, treba zamietnuť ako nedôvodné. Toto tvrdenie sa totiž nezakladá na nijakej právnej skutočnosti, na základe ktorej by bolo možné spochybniť riešenie, ku ktorému dospel Súd prvého stupňa.

104 Čo sa týka tvrdenia spoločností Inalca a Cremonini v súvislosti s nemožnosťou vyčísliť nemajetkovú ujmu, treba pripomenúť, že Súdny dvor s určitosťou pripustil, že v istých prípadoch, najmä keď je ťažké vyčísliť namietanú škodu, nie je nevyhnutné spresniť v žalobe jej presný rozsah ani vyčísliť výšku požadovanej náhrady škody (pozri najmä rozsudky z 28. marca 1979, Granaria/Rada a Komisia, 90/78, Zb. s. 1081, 1090, ako aj z 23. septembra 2004, Hectors/Parlament, C-150/03 P, Zb. s. I-8691, bod 62). Inalca a Cremonini však nepreukázali ani neuviedli existenciu osobitných okolností, ktoré by odôvodnili nevyčíslenie tejto škody v žalobe.

105 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že piaty odvolací dôvod treba zamietnuť ako nedôvodný.

O štvrtom odvolacom dôvode

– Argumentácia účastníkov konania

106 Štvrtý odvolací dôvod vznesený spoločnosťami Inalca a Cremonini sa zakladá na porušení judikatúry Spoločenstva a zjavne nelogickom odôvodnení Súdu prvého stupňa, keď konštatoval, že nemajetková ujma spôsobená spoločnostiam Inalca a Cremonini skutočne vznikla počnúc rokmi 1999 a 2000, a teda ju nebolo možné kvalifikovať ako pretrvávajúcu škodu.

107 Inalca a Cremonini tvrdia, že Súd prvého stupňa neprikladá nijakú dôležitosť osobitným charakteristikám nemajetkovej ujmy a zanedbáva skutočnosť, že nemajetková ujma vzhľadom na svoju povahu nezaniká v okamihu, keď vznikla, ale pretrváva až do okamihu, keď dôjde k udalosti zakladajúcej nárok na náhradu škody. Inalca a Cremonini v tejto súvislosti odkazujú najmä na rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. júla 2008, Franchet a Byk/Komisia (T-48/05, Zb. s. II-1585, body 400 až 411), ako aj na rozsudok Súdu pre verejnú službu z 2. mája 2007, Giraudy/Komisia (F-23/05, Zb. VS s. I-A-1-121 a II-657, bod 203).

108 Dodávajú, že odkaz v bode 78 napadnutého uznesenia na judikatúru citovanú v jeho bodoch 56 a 57 predstavuje ďalšie nesprávne právne posúdenie. Zásady vyplývajúce z týchto vecí, ktoré sa týkajú majetkových škôd, totiž nemožno uplatniť na prejednávanú vec, ktorá sa týka výlučne náhrady nemajetkovej ujmy.

– Posúdenie Súdnym dvorom

109 Je potrebné pripomenúť, ako vyplýva aj z bodov 100 a 101 tohto rozsudku, že zamietnutie návrhu na náhradu namietanej nemajetkovej ujmy Súdom prvého stupňa sa zakladá na dvoch odlišných dôvodoch.

110 Pokiaľ ide o tvrdenia týkajúce sa štvrtého odvolacieho dôvodu, stačí konštatovať, že sú namierené proti prvému dôvodu, o ktorý sa opieral Súd prvého stupňa, keď zamietol návrh na náhradu namietanej nemajetkovej ujmy z dôvodu premlčania žaloby podanej v tejto súvislosti.

111 Aj za predpokladu, že by boli tieto tvrdenia dôvodné, treba ich hneď zamietnuť, pretože na základe nich nemožno spochybniť záver, ku ktorému dospel Súd prvého stupňa v bode 79 napadnutého uznesenia, keď na základe článku 44 ods. 1 písm. c) svojho rokovacieho poriadku vyhlásil návrh na náhradu nemajetkovej ujmy za neprípustný.

112 Štvrtý odvolací dôvod treba preto zamietnuť ako neúčinný.

O šiestom odvolacom dôvode

– Argumentácia účastníkov konania

113 Šiesty odvolací dôvod vznesený spoločnosťami Inalca a Cremonini sa zakladá na nesprávnom právnom posúdení podmienky príčinnej súvislosti medzi vytýkaným konaním Komisie a namietanou škodou, keď Súd prvého stupňa dospel k záveru o neexistencii príčinnej súvislosti.

114 Inalca a Cremonini tvrdia, že Súd prvého stupňa nezohľadnil okolnosť, že v skutočnosti len rešpektovali jednu z dvoch alternatívnych podmienok vyplývajúcich z rozhodnutí o vymáhaní z 15. januára 1999. Existenciu príčinnej súvislosti údajne potvrdzuje okolnosť, že v okamihu, keď Komisia konštatovala neexistenciu pohľadávok, mali vnútroštátne orgány okamžite zrušiť záruky.

115 Inalca a Cremonini navyše odmietajú tvrdenie vyjadrené Súdom prvého stupňa v bode 93 napadnutého uznesenia, podľa ktorého nemožno preukázať, že zásah talianskych orgánov na základe svojej povahy nemal za následok zánik priamej príčinnej súvislosti medzi vytýkaným konaním a namietanou škodou.

116 Komisia tvrdí, že tento odvolací dôvod je nedôvodný.

– Posúdenie Súdnym dvorom

117 Treba uviesť, že Súd prvého stupňa v bode 88 napadnutého uznesenia pripomenul, že škoda musí dostatočným spôsobom priamo vyplývať z vytýkaného konania a práve ono musí predstavovať rozhodujúcu príčinu tejto škody.

118 Súd prvého stupňa v bode 91 napadnutého uznesenia pripomenul, že ak rozhodnutie ukladajúce povinnosť zaplatiť pokutu zahŕňa možnosť zriadenia záruky určenej na zabezpečenie uvedenej platby a úrokov z omeškania až do podania žaloby proti tomuto rozhodnutiu, škoda spočívajúca v prostriedkoch použitých na záruku nevyplýva z tohto rozhodnutia, ale z rozhodnutia dotknutej osoby skôr zriadiť záruku, než si okamžite splniť povinnosť vrátiť peňažnú sumu.

119 Súd prvého stupňa v bode 92 napadnutého uznesenia konštatoval, že v prejednávanej veci rozhodnutia o vymáhaní z 15. januára 1999 vôbec nestanovovali povinnosť zriadiť záruky, ale nechali toto rozhodnutie na voľnú úvahu spoločností Inalca a Cremonini. Uvedený súd dodal, ako uviedol aj generálny advokát v bode 72 návrhov, že ak by sa Inalca a Cremonini rozhodli pre okamžité vrátenie vývozných náhrad, mohli sa vyhnúť zaplateniu finančných prostriedkov súvisiacich so zriadením uvedených záruk.

120 V bode 93 napadnutého uznesenia preto mohol Súd prvého stupňa z právneho hľadiska správne vyvodiť záver, že aj za predpokladu, že by zásah talianskych orgánov na základe svojej povahy nemal za následok zánik príčinnej súvislosti medzi vytýkaným konaním Komisie a namietanou škodou, neexistuje nijaká priama príčinná súvislosť medzi týmto konaním a uvedenou škodou.

121 Záver, ku ktorému dospel Súd prvého stupňa, nemôže spochybniť ani tvrdenie spoločností Inalca a Cremonini spočívajúce v tom, že len rešpektovali jednu z dvoch alternatívnych podmienok stanovených v rozhodnutiach o vymáhaní z 15. januára 1999, ani skutočnosť, že záruky boli po tom, čo bol konštatovaný zánik pohľadávok, okamžite zrušené.

122 Pokiaľ ide o tvrdenie spochybňujúce bod 93 napadnutého uznesenia, treba konštatovať, že odôvodnenie Súdu prvého stupňa vyjadrené v tomto bode vychádza z predpokladu, podľa ktorého zásah talianskych orgánov nemohol viesť k zániku príčinnej súvislosti medzi vytýkaným konaním Komisie a namietanou škodou.

123 V tejto súvislosti nie je podstatné, či je potrebné tento predpoklad pokladať za preukázaný, ako tvrdia Inalca a Cremonini v rámci tohto odvolacieho dôvodu, alebo nepreukázaný, ako rozhodol Súd prvého stupňa. Akékoľvek tvrdenie týkajúce sa tohto predpokladu treba totiž kvalifikovať ako neúčinné, pretože v každom prípade treba dospieť k záveru o neexistencii príčinnej súvislosti medzi listom UCLAF-u zo 6. júla 1998 a zaplatením finančných prostriedkov v súvislosti so zárukami.

124 Šiesty odvolací dôvod treba teda zamietnuť ako sčasti neprípustný a sčasti nedôvodný.

O siedmom odvolacom dôvode

– Argumentácia účastníkov konania

125 Siedmym a posledným odvolacím dôvodom sa Inalca a Cremonini domáhajú, aby Súdny dvor zrušil napadnuté uznesenie z dôvodu, že Súd prvého stupňa porušil zásadu primeranej lehoty konania. Nielenže konanie na prvom stupňu trvalo viac ako tri roky, ale aj Súd prvého stupňa rozhodoval o otázke prípustnosti žaloby.

126 Inalca a Cremonini predovšetkým tvrdia, že vzhľadom na pôvodný skutkový a procesný stav tohto odvolania nie je potrebné preukázať, že neprimeraná lehota konania má určitý vplyv na riešenie sporu. Ďalej tvrdia, že v prvom rade napadnuté uznesenie obsahuje viacero nesprávnych právnych posúdení. Okrem toho dopĺňajú, že vzhľadom na skutočnosť, že Súd prvého stupňa potreboval viac ako tri roky na rozhodnutie len o prípustnosti žaloby, bol nútený rozhodnúť aj o vecnej stránke sporu, v dôsledku čoho nevyužil všetky dôležité procesné nástroje, ktoré by mu umožnili dospieť k záverom bez akýchkoľvek nesprávnych právnych posúdení. Napokon si Inalca a Cremonini vyhradzujú právo podať žalobu o náhradu škody, ktorá im bola pôsobená v dôsledku neprimeranej dĺžky konania pred Súdom prvého stupňa.

127 Podľa Komisie treba aj tento odvolací dôvod zamietnuť. Dodáva, že odkaz na prípadnú žalobu o náhradu škody spôsobenej neprimeranou dĺžkou konania pred Súdom prvého stupňa potvrdzuje, že takáto žaloba nespadá pod toto odvolanie.

– Posúdenie Súdnym dvorom

128 Treba pripomenúť, že ak neexistuje nijaký dôkaz o tom, že by dĺžka konania mala vplyv na rozhodnutie vo veci, dôvod založený na tom, že dĺžka konania pred Súdom prvého stupňa prekročila požiadavky spojené s dodržiavaním primeranej lehoty, vo všeobecnosti nemôže viesť k zrušeniu rozhodnutia Súdu prvého stupňa (pozri v tomto zmysle rozsudok FIAMM a i./Rada a Komisia, už citovaný, bod 203).

129 Čo sa týka dôkazov, na ktoré poukazujú Inalca a Cremonini, treba konštatovať, že napadnuté uznesenie neobsahuje nijaké nesprávne právne posúdenie a že jednotlivé procesné nástroje nemali nijaký vplyv na výsledok, ku ktorému dospel Súd prvého stupňa.

130 V každom prípade, ako uviedol aj generálny advokát v bode 79 návrhov a ako predpokladali samotné Inalca a Cremonini, nedodržanie primeranej lehoty na rozhodnutie Súdom prvého stupňa, za predpokladu, že by sa táto skutočnosť preukázala, môže viesť k návrhu na náhradu škody v podobe žaloby podanej proti Únii na základe ustanovení článku 268 ZFEÚ v spojení s článkom 340 druhým odsekom ZFEÚ.

131 Siedmy a posledný odvolací dôvod treba preto zamietnuť ako nedôvodný.

132 Keďže ani jednému z odvolacích dôvodov, ktoré vzniesli Inalca a Cremonini, nebolo vyhovené, je namieste zamietnuť odvolanie v celom rozsahu.

O trovách

133 Podľa článku 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne o trovách konania. Podľa článku 138 ods. 1 tohto poriadku, uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe jeho článku 184 ods. 1 a článku 190 ods. 1, účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať spoločnosti Inalca a Cremonini na náhradu trov konania a tieto spoločnosti vo svojich dôvodoch nemali úspech, je opodstatnené zaviazať ich na náhradu trov konania súvisiacich s hlavným odvolaním. Keďže Inalca a Cremonini navrhli zaviazať Komisiu na náhradu trov konania súvisiacich so vzájomným odvolaním a Komisia vo svojom dôvode nemala úspech, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania súvisiacich so vzájomným odvolaním.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Odvolanie a vzájomné odvolanie sa zamieta.

2. Inalca SpA – Industria Alimentari Carni a Cremonini SpA sú povinné nahradiť trovy konania súvisiace s hlavným odvolaním.

3. Európska komisia je povinná nahradiť trovy konania súvisiace so vzájomným odvolaním.

Podpisy